

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

1 april 1999

ONTWERP VAN DECREET

**houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begroting 1999
(Hoofdstuk I – Cultuur)**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur en Sport
uitgebracht door de heer Marino Keulen**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Louis Bril.

Vaste leden : de heer Joachim Coens, mevrouw Kathleen Helsen, de heer Hugo Marsoul, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Louis Bril, Jozef Browaeys, Marino Keulen ;

mevrouw Kathy Lindekens, mevrouw Gracienne Van Nieuwenborgh, de heer André Van Nieuwkerke ;

de heren Frank Creyelman, Emiel Verrijken ;

de heer Lieven Dehandschutter ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Eddy Schuermans, Walter Vandenbossche, Gilbert Vanleenhove, Marc Van Peel, Hugo Van Rompaey ;

de heren Freddy Feytons, mevrouw Marleen Vanderpoorten, de heer Dirk Van Mechelen ;

de heer Peter De Ridder, mevrouw Anne Van Asbroeck, de heer Tuur Van Wallendael ;

de heren Pieter Huybrechts, Felix Strackx ;

de heer Herman Lauwers ;

de heer Jos Geysels.

Zie :

1299 (1998-1999)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nrs. 2 tot 7 : Amendementen

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur en Sport behandelde op 25 maart 1999 het haar toegewezen gedeelte van ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begroting 1999. Het betreft Hoofdstuk I, Cultuur, artikelen 1 tot en met 4.

I. Toelichting door de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

De heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn, stelt dat de artikelen 1 tot en met 4 van het voorliggende ontwerp van decreet, alle handelen over een nieuwe organisatiestructuur voor de openbare bibliotheken. Hiervoor moeten de nodige aanpassingen worden aangebracht aan het decreet van 19 juni 1978 betreffende het Nederlandstalige openbare bibliotheekwerk, zoals gewijzigd.

Het eerste artikel betreft de machtiging tot oprichting van een steunpunt Vlaams Centrum voor het Openbaar Bibliotheekwerk (VCOB). Deze vzw krijgt een expliciete taak voor het beheren van de catalogus en informatietechnologie enerzijds, en voor het bevorderen van de samenwerking tussen bibliotheken anderzijds.

De minister wijst op de vraag van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding om de haalbaarheid af te wachten van de studie van Professor Paemeleire van de RUG betreffende het "Conceptenrapport voor Integrale bibliotheekontwikkeling" (CRIB), alvorens iets over de catalogi en de informatiemaatschappij in de opdracht van de vzw in te schrijven. De minister meent echter dat zelfs zonder uitvoering van de conclusies van het bedoelde rapport, het noodzakelijk is voor de haalbaarheid en de leefbaarheid van het lokale bibliotheekwerk, dat er centrale aansturing is van gegevens, bestanden en catalogi. De ruime opdracht laat verder alle nuttig geoordeelde taken toe.

Artikel 2, aldus de minister, betreft bepalingen omtrent de taalsamenstelling van de collecties, waarover in het oorspronkelijke decreet niets werd opgenomen. Wel was er al een uitvoeringsbesluit dat de verhouding tussen Nederlandstalige en andersstalige collecties op 75 % vastlegde. Het ontbrak echter aan een decretale rechtsgrond. Vandaar dat dit percentage ook effectief in het decreet wordt ingeschreven, waardoor de samenstelling van de

collecties op een afdwingbare wijze kan worden gerealiseerd.

Het artikel 3, aldus de minister, bevat o.m. de einddatum voor de invoering van het decreet. Die wordt bepaald op 1 januari 2001, wat betekent dat de gemeenten op deze datum moeten beschikken over een krachtens dit decreet erkende gemeentelijke openbare bibliotheek. Gemeenten tot 8000 inwoners kunnen zich evenwel verenigen met een aangrenzende gemeente voor het oprichten en organiseren ervan. Er zijn ook dwangmaatregelen ingebouwd om de uitvoering van het decreet te kunnen afdwingen. Bij het niet-realiseren van de decretale opdracht, kan de regering zelf een bibliotheek laten bouwen en uibaten. De kosten worden in dit geval verhaald op de gemeente.

In artikel 4, aldus de minister, wordt de regering gemachtigd tot het verlenen van bepaalde subsidies. De bepaling dat deze subsidies moeten kaderen in het raam van "de daartoe in de begroting vastgestelde kredieten" is niet nieuw. Nieuw is wel dat de kunstmatige uitbreiding van de afdeling audiovisuele materialen (AVM-afdelingen) in zeer kleine bibliotheken, die daartoe niet decretaal verplicht worden, niet langer wordt erkend als een te subsidiëren kaderuitbreiding. Het bevriezen van de kaders maakte dat deze weg door de kleine bibliotheken werd gevolgd om toch een ruimer kader te verwerven. Een optelsom van kleine afdelingen audiovisuele middelen garandeert echter allermindst een goede voorziening. De minister pleit eerder voor duidelijke samenwerkingsinitiatieven. Hiertoe is een nieuw decretaal kader nodig. Om verdere afvloeiing van middelen voor nieuwe erkenningen naar kunstmatige uitbreiding te vermijden, wordt derhalve deze stop ingevoerd. Momenteel hebben 210 gemeenten een AVM-afdeling. Gemeenten met meer dan 30.000 inwoners hebben allen een AVM-afdeling. Gemeenten tot 20.000 inwoners hebben die ook vrijwel allemaal en in veel kleine gemeenten is er een voorziening. Het probleem is dus niet zozeer het aanbod, maar wel de gebrekkige garantie voor de omvang en kwaliteit ervan. Via samenwerkingsinitiatieven moet dit worden verbeterd.

Een ander aspect van artikel 4 is de schrapping van de uitrustingsstoelagen. Hiermee wordt bevestigd wat zich reeds in de realiteit aftekent. De aanbieding van de internettechnologie, het intranet, de website en de ontwikkeling van diverse toepassingen voor de sector, gebeurt integraal met de middelen die nog aan uitrusting werden besteed. M.a.w. de toelagen worden ingezet in de nieuwe vorm van uitrusting. Eens de vzw VCOB als steunpunt geïnstalleerd is, zal deze vzw de middelen

hiervoor beheren en is de sector er structureel beter bij betrokken.

II. Algemene bespreking

De heer Lieven Dehandschutter informeert of de opgenomen dwangmaatregelen krachtig genoeg zijn om onwillige gemeenten als bijvoorbeeld Linkebeek, Drogenbos en Kraainem tot de naleving van het decreet te bewegen. Hij wijst erop dat de Bestendige Deputatie van de provincie Vlaams-Brabant reeds lang worstelt met deze problematiek, waarbij zelfs wordt gedacht aan het aanleggen van een specifieke collectie ten behoeve van de Vlaamse inwoners van deze gemeenten.

De minister wijst erop dat met het voorliggend ontwerp van decreet de afdwingbaarheid aanzienlijk wordt verbeterd. In het vroegere scenario werd er een regeringscommissaris ter plaatse gestuurd die de werking van de gemeente blokkeerde tot er een beslissing werd getroffen. Naast de mogelijkheid waarover de regering thans zal beschikken om bij afwezigheid van een bibliotheek, er zelf een te laten bouwen op kosten van de onwillige gemeente, is er ook voorzien dat bij manifeste problemen in de uitbating van een bestaande bibliotheek, een commissaris kan worden gestuurd. Die moet zich gelasten met het ten-uitvoer-leggen van maatregelen die de werking van de bibliotheek volgens de normen van het decreet bewerkstelligt. Dit betekent een aanzienlijke verbetering t.o.v. de vroegere regeling.

De heer Lieven Dehandschutter vraagt of dergelijke procedures kunnen verlopen in samenspraak met het betrokken provinciebestuur, terwijl de Vlaamse regering toch de kosten van de operatie zal dragen.

De minister wijst erop dat de Vereniging van Vlaamse Provincies zelf aanstuurt op het eigenhandig optreden van de Vlaamse regering t.o.v. onwillige gemeenten, aangezien het een regeling betreft die door de Vlaamse overheid wordt opgelegd. Specifiek voor Vlaams-Brabant moet worden vermeld dat ook de Provinciegouverneur instemde met de voorgenomen regeling. Een aparte regeling voor de provincie Vlaams-Brabant is trouwens uitgesloten. Er moet bovendien duidelijk worden gesteld dat dit systeem tot betere resultaten moet leiden dan in het verleden. De minister wenst echter te benadrukken dat zowel in het verleden als in de toekomst de nadruk blijft liggen op een open dialoog en onderhandelingen met de betrokken ge-

meenten. De beste resultaten zijn immers te verwachten indien men verzekerd is van de medewerking van de lokale overheid.

De heren Jos Stassen en Lieven Dehandschutter scharen zich volledig achter de optie voor dialoog en onderhandeling. Dit mag echter niet ten koste gaan van een effectief optreden indien blijkt dat de gemeente niet bereid is tot het organiseren van een bibliotheek zoals decretaal is voorzien.

De minister stelt dat kost wat kost moet worden vermeden om terecht te komen in een procedure-slag. Daarom wordt in eerst instantie het pad van de dialoog bewandeld. In tweede orde wordt de slagkracht van de Vlaamse regering aanzienlijk verhoogd door het inschrijven van de geschetste dwangmaatregelen. Deze kunnen echter pas effectief worden toegepast vanaf 1 januari 2001. Dit neemt echter niet weg dat voor bepaalde gemeenten nu reeds bepaalde sancties lopen. Zo werden de subsidies voor de bibliotheek van de gemeente Wezembeek-Oppeem reeds opgeschort.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming

De artikelen 1 tot en met 4 worden zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 10 stemmen.

IV. Eindstemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte – Hoofdstuk I, Cultuur – van het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen naar aanleiding van de begroting 1999, wordt unaniem aangenomen met 10 stemmen.

De verslaggever,

Marino KEULEN

De voorzitter,

Louis BRIL
